

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Obo/26/2016
Identifikačné číslo spisu: 9016897983
Dátum vydania rozhodnutia: 13. augusta 2019
Meno a priezvisko: JUDr. Andrea Moravčíková
Funkcia:
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:9016897983.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Andrey Moravčíkovej, PhD. a členiek senátu JUDr. Anny Markovej a JUDr. Miroslavy Janečkovej, v spore žalobcu: 1/ pôvodne Q. U., ktorého dedičmi sú: a) U. U., nar. XX. XX. XXXX, bytom I., K., b) Ing. P. S., nar. XX. XX. XXXX, bytom O., W., c) Q. O., na. XX. XX. XXXX, bytom O., V., žalobcu 2/ pôvodne Q. U., ktorej dedičmi sú: Mgr. A. Y., rod. I., nar. XX. XX. XXXX, bytom S., J., a Q. U., ktorého dedičmi sú: a) U. U. nar. XX. XX. XXXX, bytom I., K., b/ Ing. P. S., nar. XX. XX. XXXX, bytom W., O., c) Q. O., na. XX. XX. XXXX, bytom V., O., a žalobcu 3/ JUDr. Q. U., nar. XX. XX. XXXX, bytom O., O., žalobcu 4/ Ing. B. U., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom J., Y., prech. pobyt P., O., žalobcu 5/ pôvodne B. U., ktorej dedičmi sú: a) H. S., nar. XX. XX. XXXX, bytom Q., Z., b) B. S., rod B., nar. XX. XX. XXXX, bytom Q., Z., žalobcu 6/ X. O., nar. XX. XX. XXXX, bytom O., žalobcu 7/ X. O., nar. XX. XX. XXXX, bytom J., žalobcu 10/ H. W., predchádzajúce priezvisko O., nar. XX. XX. XXXX, bytom O., S., žalobcu 11/ O. I., nar. XX. XX. XXXX, bytom U., G., žalobcu 12/ G. U., nar. XX. XX. XXXX, bytom K., Z., žalobcu 13/ Mgr. A. O., nar. XX. XX. XXXX., bytom G., S., žalobcu 15/ pôvodne W.S., ktorého dedičmi sú: a) A.S., rod. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom J., b) Q.kyto, nar. XX. XX. XXXX, bytom J., žalobcu 16/ pôvodne X. W., ktorého dedičmi sú: a) Ing. A. W., rod. W., nar. XX. XX. XXXX, bytom K., Q., b) U. Q., rod. W., nar. XX. XX. XXXX, bytom V., S., žalobcu 17/ A. W., nar. XX. XX. XXXX, bytom G., Y., žalobcu 18/ pôvodne X. W., ktorého dedičmi sú po zomrelom synovi Ing. X. W.: a) J.U., rod. W., nar. XX. XX. XXXX, bytom S., Z., b/ V. W., nar. XX. XX. XXXX, bytom O., Z., c/ A. W., nar. XX. XX. XXXX, bytom X. Q. XXX, Z., a po zomrelej A. W.: a) X. W., nar. XX. XX. XXXX, bytom Q., O., b) V. W., nar. XX. XX. XXXX, bytom O., Z., c) J.U., rod. W., nar. XX. XX. XXXX, bytom S., Z. a X. W., nar. XX. XX. XXXX, bytom Q., O., žalobcu 19/ Ing. B. W., nar. XX. XX. XXXX, bytom S., žalobcu 20/ pôvodne A. W., ktorej dedičmi sú: a) X. W., nar. XX. XX. XXXX, bytom Q., O., b) V. W., nar. XX. XX. XXXX, bytom O., Z., c) J.U., rod. W., nar. XX. XX. XXXX, bytom S., Z., žalobcu 22/ a) Mgr. A. Y., rod. I., nar. XX. XX. XXXX, bytom S., J., b) U. F. rod. I., nar. XX. XX. XXXX, bytom Q., V., žalobcu 25/ Bc. X. O., nar. XX. XX. XXXX, bytom O., žalobcu 26/ Ing. W. V., nar. XX. XX. XXXX, bytom O., O., žalobcu 27/ pôvodne Q. E., ktorej dedičom je P. E., nar. XX. XX. XXXX, bytom ul. W., S., žalobcu 28/ pôvodne X. T., ktorého dedičom je Q. T., nar. XX. XX. XXXX., bytom O., žalobcu 29/ pôvodne H. O., ktorého dedičmi sú: a) U. O., rod. O., nar. XX. XX. XXXX, bytom Y., Y., b) H. O., nar. XX. XX. XXXX, bytom W., Z., c) X. O., nar. XX. XX. XXXX, bytom Q., Z., žalobcu 30/ B. O., ktorého dedičom je I. V., rod. O., nar. XX. XX. XXXX, bytom X. Q. XXX, Z., žalobcu 31/ RNDr. P. J., nar. XX. XX. XXXX, bytom S., O., žalobcu 32/ pôvodne Q. Z., ktorej dedičom je P. W., rod. W., nar. XX. XX. XXXX, bytom R., žalobcu 33/ pôvodne Q. S., ktorej dedičmi sú: a) X. S., rod. S., nar. XX. XX. XXXX, bytom B., Y., b) U. Q., rod. S., nar. XX. XX. XXXX, bytom B., I., c) H. G., rod. S. XX. XX. XXXX, bytom Q., O., d) Ing. W. S., nar. XX. XX. XXXX, bytom S., O., e) Q. B., rod S., nar. XX.XX. XXXX, bytom S., K., žalobcu 34/ B. O., nar. XX. XX. XXXX, bytom O., žalobcu 35/ U. F., predým Z., nar. XX. XX. XXXX, bytom W., Z., žalobcu 36/ H. W., nar. XX. XX. XXXX, bytom Y., Y., žalobcu 37/ R. G., nar. XX. XX. XXXX, bytom K., Y., žalobcu 38/ Q. B., nar. XX. XX. XXXX,

bytom O., žalobcu39/ A. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom O., všetci okrem žalobcov 1, 15, 16, 27 a 29 zastúpení advokátkou JUDr. Ivanou Zmekovou, so sídlom Zámocká 18, 811 01 Bratislava, proti žalovanému: JUDr. Miloš Levrinc, PhD., so sídlom J. Kozáčka 13E, 960 01 Zvolen, správca konkurznej podstaty úpadcu Poľnohospodárske družstvo Kraskovo „v konkurze“, 980 26 Kraskovo, IČO: 00 201 863, o vylúčení vecí zo súpisu majetku konkurznej podstaty úpadcu, o odvolaní žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 34Cbi/33/2007-367 zo dňa 30. augusta 2012, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 30. augusta 2012, č. k. 34Cbi/33/2007-367 p o t v r d z u j e .

Žalovaný má proti žalobcom nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

1. Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom zo dňa 30. augusta 2012, č. k. 34Cbi/33/2007-367 žalobu zamietol.

2. Súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí uviedol, že z obsahu žalobného návrhu vyplývalo, že žalobcovia majú za to, že v čase vyhlásenia konkurzu na žalovaného úpadcu (t. j. 27. januára 1999) boli vlastníkmí označených nehnuteľností. Na preukázanie svojich tvrdení doložili súdu výpis z pozemkovo knižnej vložky č. XX a č. XX, obec O., identifikáciu parciel, register pôvodného stavu T., registrovaný spoločnosťou TEK DAN, s. r. o., Dohodu č. XXX o odovzdaní pozemkov pre T., zoznam členov T. a osvedčenia o dedičstve po poručiteľoch s tým, že ide o majetok predkov žalobcov ako bývalých urbarialistov obce O., ktorí boli ako vlastníci predmetných nehnuteľností zapísaní v pozemkovo knižnej vložke.

3. Žalovaný svoje vlastnícke právo doložil výpisom z LV a rozhodnutím Okresného úradu Rimavská Sobota, odbor pozemkový, poľnohospodárstva a lesného hospodárstva, z ktorého vyplýva, že Pozemkový úrad Y. nariadil prípravné konanie pozemkových úprav v katastrálnom území O. z dôvodu usporiadania vlastníckych a užívacích pomerov a odstránenia prekážok ich výkonu, vyvolaných historickým vývojom. Pozemkový úrad v Y. 26. októbra 1991 vydal rozhodnutie č. V. podľa ust. § 8 zákona o nariadení pozemkových úprav v katastrálnom území O. a určil hranicu obvodov pozemkových úprav a hranice obvodu pozemkov, ktoré sa vynímajú z pozemkových úprav. Za účelom vypracovania projektu pozemkových úprav v katastrálnom území O. bola dňa 7. augusta 1992 uzavretá medzi Ministerstvom pôdohospodárstva SR, Bratislava a TEK DAN, s. r. o., Bratislava zmluva č. X - X/XX o dodávke prieskumných, projektových a geodetických prác, predmetom ktorej bolo vypracovanie projektu pozemkových úprav v tomto katastrálnom území. Na základe tejto zmluvy boli spracované úvodné podklady k projektu pozemkových úprav, t. j. register pôvodného stavu a úvodné podklady boli zverejnené v obci a prejednané so združením účastníkov pozemkových úprav v katastrálnom území O. na zasadnutí konanom na Obecnom úrade v O. dňa 13. februára 1993. Zároveň boli výpisy z registra pôvodného stavu doručené všetkým známym účastníkom pozemkových úprav, ktorých pobyt bol známy, a Slovenskému pozemkovému fondu v Bratislave pre okruh vlastníkov, ktorých pobyt nebol známy. Po prerokovaní námietok proti výpisom z registra pôvodného stavu a zásadám funkčného usporiadania územia, Pozemkový úrad Y. dňa 28. apríla 1993 podľa § 10 ods. 3 a ods.4 zákona č. 330/1991 Zb. v znení noviel, o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového

vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách, schválil úvodné podklady k projektu pozemkových úprav.

4. Na Obecnom úrade v O. sa uskutočnilo dňa 24. júna 1993 zasadnutie združenia účastníkov pozemkových úprav v katastrálnom území O., na ktorom boli v zmysle ust. § 11 citovaného zákona prerokované zásady pre umiestnenie náhradných pozemkov, ktoré vychádzali z registra pôvodného stavu, všeobecných zásad funkčného usporiadania územia a hranice obvodu pozemkových úprav. Na tomto zasadnutí boli podľa § 11 ods. 5 cit. zákona zásady pre umiestnenie náhradných pozemkov schválené. Na základe úvodných podkladov a dohodnutých zásad bol zhotoviteľom diela podľa § 12 cit. zákona vypracovaný projekt pozemkových úprav, z ktorého vychádzalo vypracovanie plánu pre umiestnenie náhradných pozemkov a ich pridelenie vlastníkom /ďalej len rozdeľovací plán/. Rozdeľovací plán bol dňa 1. septembra 1993 predložený účastníkom pozemkových úprav, v obci bol zverejnený aj výpis z registra nového stavu, ktorý je súčasťou rozdeľovacieho stavu, bol doručený všetkým vlastníkom, ktorých pobyt bol známy. Po zapracovaní zmien na základe požiadaviek vlastníkov bol rozdeľovací plán predložený na schválenie Pozemkovému úradu v Y.. Projekt pozemkových úprav v katastrálnom území Babinec bol podľa § 13 ods. 3 cit. zákona schválený rozhodnutím Pozemkového úradu č. PÚ5/92 z 22. apríla 1999. Rozhodnutie o schválení projektu pozemkových úprav bolo doručené verejnou vyhláškou a doručené všetkým zainteresovaným orgánom a organizáciám. Následne 19. júla 1999 sa na Obecnom úrade v O. uskutočnilo zasadnutie združenia účastníkov pozemkových úprav v katastrálnom území O. za účelom prejednávania postupu prechodu na hospodárenie v novom usporiadaní. Vzhľadom na to, že postup prechodu na hospodárenie v novom usporiadaní bol združením účastníkov pozemkových úprav odsúhlasený, Pozemkový úrad v Y. vydal dňa 2. augusta 1995 rozhodnutie č. V., ktorým nariadil vykonanie projektu pozemkových úprav v katastrálnom území O.. Toto rozhodnutie bolo doručené verejnou vyhláškou, a jeho prílohou bol dohodnutý postup prechodu hospodárenia v novom usporiadaní. Projekt pozemkových úprav v katastrálnom území Babinec spracovala firma TEK DAN, s. r. o., Bratislava a tento projekt Okresný úrad Y., odbor pozemkový, poľnohospodárstva a lesného hospodárstva svojím rozhodnutím schválil dňa 19. mája 1997. Dňom právoplatnosti tohto rozhodnutia účastníci pozemkových úprav v katastrálnom území O. nadobúdajú vlastníctvo k pozemkom podľa rozdeľovacieho plánu, a na základe neho sa vykonali zmeny vlastníctva v katastri nehnuteľností. Následne po schválení projektu pozemkových úprav bol spracovaný register nového stavu katastrálneho územia O..

5. Z rozhodnutia príslušného správneho orgánu je zrejmé, že účastníci pozemkových úprav boli informovaní o správnom konaní, boli s nimi prejednané podklady k projektu pozemkových úprav, boli im doručené výpisy z registra pôvodného stavu, boli s nimi prerokované zásady pre umiestnenie náhradných pozemkov, ktoré boli schválené, bol im predložený, a zverejnený v obci rozdeľovací plán, a výpis z registra nového stavu bol doručený všetkým známym vlastníkom. Vlastníci mali možnosť predložiť pripomienky a požiadavky, a po ich zohľadnení bol projekt pozemkových úprav schválený, a zároveň rozdeľovací plán predložený Okresnému úradu Y., odbor katastra nehnuteľností na zápis do katastra nehnuteľností.

6. K námietke nezákonného postupu správneho orgánu vo vzťahu k žalobcom, súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že nemá právomoc preskúmať rozhodnutia správnych orgánov. Zistil, že žalobcovia nepodali žalobu na preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu na súd. Žalobcovia vlastnícke právo k sporným pozemkom nepreukázali ani na základe dohody č. 239 o odovzdaní majetku v zmysle § 22 zákona č. 229/1991 Zb. Túto dohodu uzavreli dňa 29. júna 1998 W., š. p., O., odštepny závod Y. a T. - pozemkové spoločenstvo O., v mene ktorého dohodu podpísala fyzická osoba X. O.. Z potvrdenia Okresného úradu Y. zo dňa 12. júna 1998 vyplýva, že uvedené pozemkové spoločenstvo je evidované v registri pozemkových spoločenstiev bez právnej subjektivity. Nedostatok právnej subjektivity je dôvodom absolútnej neplatnosti právneho úkonu. Absolútna neplatnosť právneho úkonu pôsobí ex tunc, t. j. od začiatku, nastáva priamo zo zákona, nemožno ju žiadnym spôsobom napraviť a súd na ňu prihliada aj bez námietky, t. j. úradnej povinnosti. Na základe neplatnej dohody nebolo možné nadobudnúť vlastnícke právo k sporným pozemkom. Z uvedených dôvodov súd žalobu zamietol.

7. Proti tomuto rozhodnutiu podali žalobcovia v zákonnej lehote odvolanie. Žiadali napadnutý rozsudok zmeniť a žalobe vyhovieť, resp. zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Podľa odvolateľov rozsudok súdu prvej inštancie je vecne nesprávny, lebo súd nedostatočne zistil skutkový stav veci, a preto dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, a vec nesprávne právne posúdil. Namietali, že súd prvej inštancie vychádzal výlučne z rozhodnutia Okresného úradu v Y., odbor pozemkový. Súd sa neoboznámil so spisom správneho orgánu, čo bolo pre posúdenie toho, za akých okolností bolo rozhodnutie správneho orgánu vydané, nevyhnutné a bez vykonania navrhnutých dôkazov, vydal rozhodnutie, ktorým žalobu zamietol.

8. Žalobcovia v konaní zdôrazňovali, že boli protiústavne pozbavení svojich vlastníckych práv. Predmetné pozemky nadobudli po svojich predkoch a nepretržite ich užívajú od roku 1909. Nehnutelnosti im boli vydané ako oprávneným vlastníkom v roku 1998 v zmysle zákona č. 229/1991 Zb. o úpravách vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení noviel, a to na základe dohody č. 239 o odovzdaní majetku, ktorá bola podpísaná oprávnenými zástupcami W., š. p., odštepny závod Y., Okresného úradu odboru pozemkového, poľnohospodárstva a lesného hospodárstva v Y., Slovenského pozemkového fondu a za vlastníkov dohodu podpísal X. O., ako ich splnomocnený zástupca. Namietali, že nemali žiadnu vedomosť o tom, že pozemky v ich vlastníctve by mali byť prevedené do vlastníctva žalovaného. Žiadny výpis z registra nového stavu, ktorý by tomu nasvedčoval, im doručený nebol a rovnako to s nimi nikto neprejednal. Napriek tomu sa výpis doručený žalobcom podstatne líšil od výpisu z registra nového stavu, ktorý bol na pojednávaní predložený žalovaným, a z ktorého vyplýva, že vlastníkom nehnuteľností sa stal žalovaný. Poukázali na to, že žalovaným predložený výpis z registra nového stavu je z roku 1998, teda bol vyhotovený až po vydaní rozhodnutia pozemkového úradu, na základe ktorého mal žalovaný nadobudnúť vlastnícke právo k predmetným pozemkom a vlastnícke právo podľa ich vedomostí bolo zapísané do katastra nehnuteľností až v roku 1999, teda po dvoch rokoch od jeho vydania.

9. Podľa názoru žalobcov rozhodnutie pozemkového úradu je potrebné považovať za nulitný správny akt, preto ho nemožno považovať za rozhodnutie, ktorým žalovaný nadobudol vlastnícke právo k nehnuteľnostiam. Za nulitný správny akt ho žalobcovia považujú z dôvodu, že rozhodnutie pozemkového úradu bolo v správnom konaní vydané v rozpore so zákonom o pozemkových úpravách a nemá oporu ani v listinách vydaných v rámci konania o pozemkových úpravách, ďalej že pre rozhodnutie neexistuje skutkový základ, lebo z podkladov, ktoré boli žalobcom doručené, vyplýva, že vlastníckymi nehnuteľnosťami mali byť aj po ukončení pozemkových úprav naďalej žalobcovia; žalovaný pri vstupe do pozemkových úprav nevlastnil žiadne lesné pozemky, pričom z týchto úprav vychádzal aj ako vlastník lesných pozemkov s tým, že celková výmera pozemkov, ktorú mal žalovaný nadobudnúť v rámci pozemkových úprav, niekoľkonásobne prevyšovala výmeru, s ktorou vstupoval do pozemkových úprav; napokon že rozhodnutie pozemkového úradu, ktorým žalovaný nadobudol vlastnícke, je v rozpore s účelom výkonu pozemkových úprav, a nemá oporu v konaní o pozemkových úpravách.

10. Ďalej tvrdia, že napriek tomu, že v zásadách pre umiestnenie náhradných pozemkov z júla 1993 je uvedené, že pri začatí pozemkových úprav neexistovala lesná pôda, ktorá by nebola vlastnícky doložená, ako aj napriek tomu, že so žalobcami na začiatku pozemkových úprav bolo konané ako s účastníkmi, pozemkový úrad v rozpore so zákonom o pozemkových úpravách nedoručil žalobcom zmenený výpis nového usporiadania, nedoručil im projekt pozemkových úprav, ani rozdeľovací plán, a to aj napriek tomu, že podľa § 13 zákona o pozemkových úpravách bol povinný tak konať. Týmto konaním pozemkový úrad porušil aj základnú zásadu správneho konania, a to zásadu rovnosti účastníkov konania. Pozemkový úrad v rozpore so zákonom o pozemkových úpravách postupoval bez vedomosti vlastníkov, a robil zásahy v ich vlastníctve k pozemkom bez ich súhlasu. Vlastníci nemali žiadnu vedomosť o tom, že pozemky v ich vlastníctve by mali byť prevedené do vlastníctva žalovaného, nakoľko to z dokumentov, ktoré im zaslal pozemkový úrad nevyplývalo.

11. Tvrdia, že v konaní, ktoré predchádzalo rozhodnutiu pozemkového úradu nebolo rozhodnuté o žiadnej náhrade voči žalobcom. Žalobcovia sú toho názoru, že pozemkový úrad nemal právomoc

konať a rozhodnúť tak, ako rozhodol. Nebol oprávnený svojvoľne bez súhlasu účastníkov pozemkových úprav schváliť projekt pozemkových úprav, a na jeho základe vydať rozhodnutie o jeho vykonaní. Pozemkový úrad konal nad rámec svojich právomocí, keď rozhodol o zmene registra nového stavu bez súhlasu a prerokovania so žalobcami.

12. Podľa názoru odvolateľov, ak súd prvého stupňa neprihliadol na uvedené skutočnosti, ak nevykonal nimi navrhnuté dôkazy, tak rozhodol na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu veci, pričom zistený skutkový stav nesprávne posúdil.

13. Pokiaľ ide o dohodu, ktorú podpísal X. O., odvolatelia nesúhlasia so záverom súdu, že ju podpisoval ako zástupca Urbárskeho spolku, podľa nich ju podpísal ako zástupca vlastníkov združených v tomto spolku, ktorí ho na zastupovanie splnomocnili na zasadnutí 26. marca 1998. Dohodu podpísal aj Okresný úrad, odbor pozemkový, poľnohospodárstva a lesného hospodárstva Y., ktorý pozemkové úpravy robil, pričom v čase podpisu dohody vlastnícke právo v prospech žalovaného ešte zapísané nebolo, aj keď pozemkové úpravy už mali byť ukončené. Podľa ich názoru dohoda je platný právny úkon, na základe ktorého boli v súlade s právnymi predpismi odovzdané pozemky žalobcom.

14. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žiadal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť. Uviedol, že pokiaľ žalobcovia namietajú v konaní, že pri pozemkových úpravách, teda v správnom konaní, nebol dodržaný zákonný postup správneho orgánu, súd v tomto konaní nemá právomoc preskúmať rozhodnutia správnych orgánov, a žalobcovia ani nepodali žalobu na preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu na súde. Predovšetkým žalobcovia mali konať aktívne od roku 1997, resp. od roku 1999. Ich tvrdenia, že im neboli doručené rozhodnutia katastra, čím nemali možnosť podať námietky proti vkladovému konaniu, a že pozemkový úrad so žalobcami nekonal, a ani jednému z nich nedoručil rozhodnutie pozemkového úradu, nie je možné vzhľadom na platnú právnu úpravu a uplynutie zákonných lehôt hodnotiť inak ako účelové. Po viac ako desiatich rokoch nie je priestor domáhať sa preskúmania rozhodnutia, ktorým bol založený nový právny stav, a od ktorého sa po viac ako 10 rokoch odvíja následná dispozícia všetkých vlastníkov a zmeny vlastníckych práv v k. ú. O..

15. Ďalej uviedol, že tvrdenia žalobcov, že správny orgán s nimi nekonal a predpísaným spôsobom ich neoboznamoval so všetkými skutočnosťami, ktoré sa týkajú ich vlastníckych práv, resp. že nemali a nemohli mať vedomosť o tom, že v konaní o pozemkových úpravách boli vydané aj ďalšie dokumenty, ktoré by odôvodňovali rozhodnutie pozemkového úradu, na základe ktorého sa stal vlastníkom pozemkov žalovaný, resp., že pozemkový úrad im nedoručil zmenený výpis nového usporiadania, sú nepravdivé. Ak aj rozhodnutie pozemkového úradu bolo nesprávne, žalobcovia mali využiť dostupné procesné právne prostriedky podľa správneho poriadku, resp. Občianskeho súdneho poriadku. Súčasné tvrdenia o nulite správneho rozhodnutia, na ktorú je potrebné podľa žalobcov prihliadať, sú zrejme výsledkom dlhodobej nečinnosti žalobcov, ktorí si dnes po skoro 15-tich rokoch uvedomujú, že mali konať.

16. Za nepravdivé považuje aj tvrdenia žalobcov, že predmetné pozemky nepretržite od roku 1909 užívajú. Z podanej žaloby vyplýva, že v roku 1998 boli pozemky vydané, a od tej doby ich spoluvlastníci užívajú. Užívanie pozemkov žalobcovia v konaní ničím nepreukázali. Ak ich aj užívajú od 26. augusta 1998, od doby, kedy bola podpísaná dohoda č. XXX, žalobcovia ich nemohli užívať po dobu 10 rokov dobromyseľne, lebo vedeli, že boli zapísané do súpisu podstaty úpadcu. Svedčí o tom námietka proti zapísaniu do podstaty z 12. decembra 2006, a podanie žaloby 12. novembra 2007. Žalobcovia v konaní nepreukázali, že sú niekdajšími vlastníkami, resp. právnymi nástupcami vlastníkov, evidovaných na príslušných pozemno-knižných vložkách.

17. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom zo dňa 24. októbra 2013, č. k. 5Obo/95/2012-413 v znení opravného uznesenia z 15. januára 2015, č. k. 5Obo/95/2012-527 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Na základe dovolania žalobcov dovolací súd rozsudkom č. k. 1ObdoV/5/2014 - 532 zo dňa 26. februára 2015 napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

Dôvodom kasácie bolo porušenie práva účastníkov konania na doručenie procesných vyjadrení ostatných účastníkov k podanému odvolaniu. Dovolací súd konštatoval, že nedoručenie vyjadrenia účastníka konania druhému účastníkovi konania vytvára stav nerovnosti účastníkov v konaní pred súdom, čo je v rozpore s princípom kontradiktórnosti konania a rovnosti zbraní ako súčasti práva na spravodlivý proces. Bolo povinnosťou odvolacieho súdu, aby pred svojím rozhodnutím o odvolaní žalobcov, o ktorom rozhodoval bez nariadenia pojednávania v zmysle § 214 ods. 2 O. s. p., poskytol odvolateľom možnosť vyjadriť sa k písomnému podaniu žalovaného (vyjadrenie k odvolaniu).

18. Po vrátení veci odvolací súd vykonal všetky úkony súvisiace s doručovaním repliky aj dupliky. Z obsahu následne podaného vyjadrenia právnej zástupkyne žalobcov k vyjadreniu žalovaného vyplýva, že opätovne poukazuje na nesprávny postup v správnom konaní, a to na skutočnosť, že podľa názoru žalobcov rozhodnutie Okresného úradu Y. č. j. TPLH/P-2679/97-PÚ 5/92-72 zo dňa 19.5.1997 je nulitný správny akt. Má za to, že v danom správnom konaní bolo vydané rozhodnutie bez opory v pozemkových úpravách a správny orgán postupoval nad rámec svojich právomocí. Postupom, ktorým získal žalovaný vlastnícke právo k pozemkom, ktoré sú predmetom konania, došlo k ich vyvlastneniu bez náhrady. Ak vychádzal súd prvej inštancie z uvedeného rozhodnutia Pozemkového úradu, boli porušené procesné práva žalobcov. Nehnutelnosti boli vydané právnym predchodcom žalobcov v roku 1998 na základe Dohody č. XXX, ktorú považujú za platný právny úkon, keď X. O. túto podpísal ako zástupca vlastníkov združených v spolku. Žalobcovia nemali vedomosť o tom, že nehnuteľnosti boli zapísané na žalobcu, tu s poukazom na zápis zo zasadnutia urbárskeho spolku v O. dňa 26.3.1998, a ani samotný žalovaný o zmene vedomosť nemal a pozemky zahrnul do konkurznej podstaty až v roku 2005, pričom ich nikdy neužíval a užívajú ich žalobcovia. Žiadal, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil tak, že sporné nehnuteľnosti vylúči z konkurznej podstaty úpadcu.

19. Odvolací súd s poukazom na väčší časový odstup od kasačného rozhodnutia dovolacieho súdu zdôrazňuje prioritnú potrebu vysporiadať sa s aktívnou vecnou legitimáciou procesne čistým spôsobom. Odvolací súd zdôrazňuje, vzhľadom na niekoľkonásobné zmeny v okruhu žalobcov musel tieto zmeny postupom podľa ust. § 63 ods. 2 C. s. p. presne identifikovať a následne uznesením zo dňa 10. júla 2019 vydať rozhodnutie o pokračovaní v konaní s právnymi nástupcami žalobcov. Až po splnení týchto procesných podmienok bolo možné pristúpiť k preskúmaniu odvolania a vydaniu rozhodnutia v odvolacom konaní. V súvislosti s úmrtím fyzickej osoby ako strany sporu v priebehu konania súd musí postupovať podľa § 63 ods. 2 Civilného sporového poriadku a o novej procesnej situácii rozhodnúť uznesením a až následne môže konať s právnymi nástupcami strany. Nerešpektovanie tohto procesného postupu zakladá dovolací dôvod podľa ustanovenia § 420 písm. f) C. s. p. (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2ObdoV/8/2018).

20. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd odvolací [podľa § 470 ods. 4 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“)] po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 C. s. p.), oprávnenou osobou - stranou sporu (§ 359 C. s. p.) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 a § 356 C. s. p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 363 C. s. p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 C. s. p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C. s. p.), a dospel k záveru, že odvolanie žalovaných nie je dôvodné. Rozhodnutie súdu prvej inštancie preto ako vecne správne potvrdil, pričom sa v celom rozsahu stotožnil s jeho odôvodnením (§ 387 ods. 1 a 2 C. s. p.).

21. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie vecnej správnosti rozsudku krajského súdu, ktorým súd prvej inštancie zamietol žalobu o vylúčenie predmetných nehnuteľností zo súpisu majetku konkurznej podstaty úpadcu. Žalobcovia sa podanou vylučovacou (excindačnou) žalobou domáhali, aby súd uložil žalovanému ako správcovi konkurznej podstaty úpadcu povinnosť vylúčiť zo súpisu majetku konkurznej podstaty úpadcu predmetné nehnuteľnosti. Žalovaný zapísal predmetné nehnuteľnosti do súpisu majetku konkurznej podstaty úpadcu z dôvodu, že tieto v roku 2005 boli v rámci vykonaných zmien v katastri nehnuteľností na základe ROEP zapísané do vlastníctva v prospech úpadcu.

22. Povinnosť predložiť alebo označiť dôkazy, ktoré majú osvedčiť právo v konaní uplatnené, však platí pre sporové konanie všeobecne. Súd má vždy možnosť rozhodnúť, ktoré z označených dôkazov vykoná, pričom nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania; výnimočne však môže vykonať aj iné dôkazy, ako navrhnuté účastníkmi, ak je to potrebné pre rozhodnutie vo veci.

23. Posudzovanie existencie vlastníckeho práva sporných nehnuteľností bez toho, aby bolo z doložených listín zjavné, že žalobcovia skutočne majú aktívnu vecnú legitimáciu súvisiacu s takto určeným vlastníctvom, však nie je úlohou súdu v excindačných žalobách. Predmetom konania nie je určenie vlastníckeho práva, ale uloženie povinnosti správcovi konkurznej podstaty vylúčiť zo súpisu konkurznej podstaty úpadcu nehnuteľností, pričom v predmetnej veci toto právo podľa výpisu z katastra nehnuteľností svedčí v prospech žalovaného. Úlohou súdu v takomto konaní je na základe vykonaného dokazovania dospieť k záveru, či svedčí tvrdené právo správcovi konkurznej podstaty a je potrebné ponechať nehnuteľnosti v zozname zapísané a speňažiť ich, alebo či žalobca osvedčil neoprávnenosť konania správcu pri ich zapísaní do konkurznej podstaty.

24. Rozhodujúcim v prejednávanej veci je právny záver súdu prvej inštancie, že žalobca neunesol dôkazné bremeno pre osvedčenie nesprávnosti zápisu veci do konkurznej podstaty. Podľa ust. § 19 ods. 1 ZKV ak sú pochybnosti, či vec patrí do podstaty, zapíše sa do súpisu podstaty s poznámkou o nárokoch uplatnených inými osobami alebo s poznámkou o iných dôvodoch, ktoré spochybňujú zaradenie veci do súpisu. Podľa odseku 2 súd uloží tomu, kto uplatňuje, že sa vec nemala do súpisu zaradiť, aby v lehote určenej súdom podal žalobu proti správcovi na súde, ktorý vyhlásil konkurz.

25. Predmetom odvolacieho konania je vylúčenie nehnuteľností z konkurznej podstaty úpadcu Poľnohospodárske družstvo Kraskovo „v konkurze“, vedených Správou katastra Y. na LV č. XX v k. ú. O. a to:

- lesné pozemky parc. č. XXX, výmera 21 244 m²,
- lesné pozemky parc. č. XXX, výmera 79 988 m²,
- lesné pozemky parc. č. XXX/X, výmera 20 771 m²,
- lesné pozemky parc. č. XXX/X, výmera 31 723 m²,
- trvalé trávne porasty parc. č. XXX/X, výmera 11 203 m²,
- lesné pozemky parc. č. XXX, výmera 160 030 m²,
- trvalé trávne porasty parc. č. XXX, výmera 6 500 m²,
- lesné pozemky parc. č. XXX, výmera 10 525 m²,
- trvalé trávne porasty parc. č. XXX, výmera 83 561 m².

26. Podľa ustanovenia § 19 ods. 2 zákona o konkurze a vyrovnaní č. 328/1991 Zb. v aktuálnom znení pre posúdenie veci predloženej (ďalej len ZKV), súd uloží tomu, kto uplatňuje, že sa vec nemala do súpisu zaradiť, aby v lehote určenej súdom podal žalobu proti správcovi na súde, ktorý vyhlásil konkurz. V prípade, že žaloba nie je podaná včas, predpokladá sa, že vec je do súpisu zahrnutá oprávnenne.

27. V prejednávanej veci správca konkurznej podstaty zapísal do konkurznej podstaty úpadcu Poľnohospodárske družstvo Kraskovo „v konkurze“ nehnuteľnosti, ktorých vylúčenie z konkurznej podstaty je predmetom konania. Žalovaný pri ich zápise do konkurznej podstaty vychádzal z podkladov, ktoré sa nachádzajú na Správe katastra v Y.. Vyplýva z nich, že v katastrálnom území O. boli vykonané pozemkové úpravy, a príslušný Okresný úrad v Y., odbor pozemkový, poľnohospodárstva a lesného hospodárstva rozhodnutím z 19. mája 1997, č. j. TPLH/P-2679/97-PÚ 5/92-72 schválil vykonanie projektu pozemkových úprav v katastrálnom území O., ktorý spracoval zhotoviteľ TEKDAN, s. r. o., Bratislava. Dňom právoplatnosti tohto rozhodnutia účastníci pozemkových úprav v katastrálnom území O. nadobudli vlastníctvo k pozemkom podľa rozdeľovacieho plánu a na jeho základe sa vykonali zmeny vlastníctva v katastri nehnuteľností. Týmto postupom správneho orgánu bol založený nový právny stav, pričom novovytvorené parcely nemusia korešpondovať s údajmi v pozemkovej knihe.

28. Žalobcovia v konaní na súde prvej inštancie a opakovane v odvolaní namietajú, že pri pozemkových úpravách nebol dodržaný zákon, že pozemkový úrad postupoval v rozpore so zákonom o pozemkových úpravách bez vedomosti vlastníkov, a robil zásahy v ich vlastníctve k predmetným pozemkom bez ich súhlasu.

29. Odvolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že súd prvej inštancie vo veci vykonal dostatočné dokazovanie, z ktorého ustálil správny skutkový a právny stav, ktorý si odvolací súd v plnom rozsahu osvojuje. Napadnutým rozhodnutím dospel k správne mu záveru, že súd v konaní o vylúčení veci z konkurznej podstaty nie je oprávnený preskúmať rozhodnutia správnych orgánov.

30. Odvolací súd k tomu poznamenáva, že ochrana práv občanov, o ktorých sa rozhodovalo v správnom konaní, je v kompetencii správneho súdnictva. Ak odvolatelia dospeli k záveru, že pozemkový úrad nielenže rozhodol nezákonne, ale aj porušil zásadu správneho konania, a to zásadu rovnosti účastníkov konania, mali na ochranu svojich práv využiť inštitúty upravené právnym poriadkom Slovenskej republiky. Žalobcovia mohli podať podnet na príslušnú prokuratúru, resp. podať žalobu a dovolať sa na súde, aby preskúmal zákonnosť postupu a zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu. Pokiaľ tak neurobili, tak v tomto konaní je súd rozhodnutím správneho orgánu, vydaného podľa zákona č. 330/1991 Zb. v znení noviel o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách v zmysle ustanovenia § 194 ods. 2 C. s. p. (v čase rozhodovania súdu prvej inštancie ust. § 135 ods. 2 O. s. p.) a musí z neho vychádzať a nie je oprávnený preskúmať samotný postup správneho orgánu.

31. Odvolatelia svoj nárok preukazujú aj dohodou č. XXX, uzavretou 29. júna 1998 medzi urbárskym spolkom, pozemkové spoločenstvo O. a odštepným závodom Y., ktorá má svedčiť o tom, že sú oprávnenými vlastníkami predmetných nehnuteľností. K uvedenej skutočnosti je potrebné uviesť, že W., š. p., O. mohli dohodu uzatvoriť aj s nevlastníkmi, teda nie je relevantným dôkazom o vlastníctve, preto súd na ňu v tomto konaní neprihliadal. Z uvedeného je zrejmé, že dôvody a dôkazy produkované zo strany žalobcov v tomto konaní, nevylučujú zapísanie sporného majetku do súpisu konkurznej podstaty.

32. S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd podľa ust. § 387 ods. 1 C. s. p. rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny, a to aj v rozsahu zamietnutia návrhu na prerušenie konania.

33. Úspešnému žalovanému v odvolacom konaní proti žalobcovi vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania (ust. § 396 ods. 1 C. s. p. v spojení s ust. § 262 ods. 1 C. s. p.). O výške trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie (ust. § 262 ods. 2 C. s. p.).

34. Rozsudok prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e :

Proti tomuto rozsudku je dovolanie prípustné (§ 420 C. s. p.), ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa ust. § 421 ods. 1 C. s. p. dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

Dovolanie možno podať v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Oprávneným subjektom na podanie dovolania je strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 v spojení s § 424 C. s. p.).

Podľa ust. § 428 C. s. p. v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C. s. p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C. s. p.).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 C. s. p.).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia veci (§ 432 C. s. p.).

Podľa ust. § 429 C. s. p. dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Táto povinnosť neplatí, ak je:

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

Poučenie :

Proti tomuto rozsudku je dovolanie prípustné (§ 420 C. s. p.), ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa ust. § 421 ods. 1 C. s. p. dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

Dovolanie možno podať v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Oprávneným subjektom na podanie dovolania je strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 v spojení s § 424 C. s. p.).

Podľa ust. § 428 C. s. p. v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C. s. p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C. s. p.).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 C. s. p.).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia veci (§ 432 C. s. p.).

Podľa ust. § 429 C. s. p. dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Táto povinnosť neplatí, ak je:

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.